

Think About What You Are Doing

"Abba, how can we understand Bilaam? He was a man full of contradictions." "Can you give me an example, Chaim?" "Yes, Abba. Bilaam was a *novi* (prophet) whose revelation was on a par with Moshe Rabbeinu's. Our Sages relate that in Klal Yisrael there never arose another *novi* like Moshe. However, amongst the nations, there was a *novi* whose *nevuah* was on the level of Moshe's. Who was that *novi*? Bilaam. Although his *nevuah* was so great, it did not inspire him to do good. He was prepared to destroy every one of Hashem's chosen people – man, woman, and child. How could such a gifted person do such a terrible thing?"

"That is an excellent question, Chaim. Rav Chaim Shmuelevitz zt"l addresses this question in his sefer *Sichos Mussar* (27:5731). He goes even farther. Bilaam idealized his evil views and taught them to others. The Mishna (Pirkei Avos 5:19) relates that the *talmidim* (students) of Bilaam had *ayin ra'ah* – jealousy of their friend's success, haughty pride, and greedy souls. Bilaam was so evil that he taught other people to follow his evil ways."

"What a shame."

"I agree. However, Bilaam did appear to have a redeeming quality. He realized that there was merit to being good. He knew that the *Avos HaKedoshim* (Holy Forefathers) were *yashar* (straight in the ways of Hashem), and desired to die like them, as the verse states, 'May my soul die the death of the upright' (Bamidbar 23:10). In death Bilaam wanted to be like them, however, he was not prepared to live his life as they did."

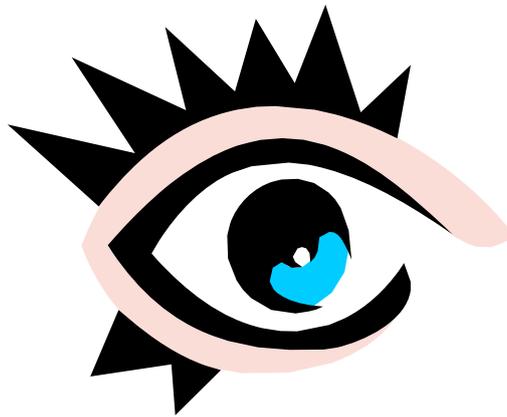
"How could he do such a thing? Where was his *yashrus*?"

"Rav Chaim answers your question, Chaim. Bilaam's bad *middos* corrupted his sense of *emmes* and *yashrus*. His self-serving desires became his 'Torah' (so to speak) – his 'rules of life'. How could this happen? Because he did not take his knowledge to heart. His mind knew many things to be true; however, he did not apply them to himself. His knowledge was disconnected from his heart, desires, and his ways. He did not apply the *yashrus* and *emmes* to his own life, because it would interfere with fulfilling his desires for wealth and honor. This is

what Rav Chaim refers to as 'a lack of contemplation about one's ways.' The person does not think about what he is doing."

"How do we avoid such a thing, Abba?"

"A person must constantly ask himself the following questions, Chaim. 'Are my actions *emmes*? Are they in harmony with my knowledge? When I learn a piece of Torah wisdom, do I put it into practice? Do I live my life according to the *emmes* that I learned?' He must always strive to think about what he is doing, imbuing all of his actions with the truth of *yashrus*. Bilaam failed because his bad *middos* corrupted him. Therefore, we must learn from him to perfect our *middos*. If we tame our desires, then they will not interfere with our living according to the *emmes*. We can then objectively take the Torah that we learn and apply it to our

daily actions."

"Thank you Abba, you have shed a lot of truth on a confusing issue."

"Chaim, we should all merit to live by this truth."

Kinderlach . . .

Chaim's Abba gives us the key to living a life of emmes. We must learn Torah and know the emmes. Without knowing what is right and wrong, we have no hope of ever doing the right thing. We must work on our middos and perfect them so that they do not interfere with our understanding and applying the emmes. Uncontrollable desires corrupt the person. He cannot resist fulfilling them, even though he understands that they are wrong. We must apply the emmes that we learn to our daily actions. We must think about what we are doing and ask ourselves, "Is this emmes? Does this correspond with what I know to be right and true, or does it contradict it?" With Hashem's help, we will straighten all of our ways, and live a life of emmes and yashrus.

The Powerful Eye

"Balak took Bilaam to Baamos Baal, and from there he saw the edge of the people" (Bamidbar 22:41). Bilaam only saw a small part of the Jewish nation. If he had seen more, the results would have been disastrous. Only Hashem's great mercy prevented a tragedy. What was Bilaam's crime? He never lifted a finger against the Jewish people. Or even planned to lift a finger. Yet, he was executed in the war against the Midianim. The Ha'amek Davar relates that he looked upon Klal Yisrael with an evil eye. He had evil thoughts and feelings about us. This evil eye was so powerful, that Hashem had to change the *teva* (laws of nature) to protect us.

Why are thoughts so powerful? Rav Chaim Friedlander explains that thoughts are totally spiritual. They are not bound by the physical world in any way. They are the purest form of expression of the *neschama* (soul), which is also completely spiritual. Therefore, they have great power in the spiritual worlds. A pure thought can go straight up to Hashem's Holy Throne. He then considers it and if it is worthy of being fulfilled, He appoints angels to carry it out. So too, and evil thought can wreak havoc. Bilaam's evil eye, had it seen all of Klal Yisrael, and cursed all of us would have caused destruction.

Kinderlach . . .

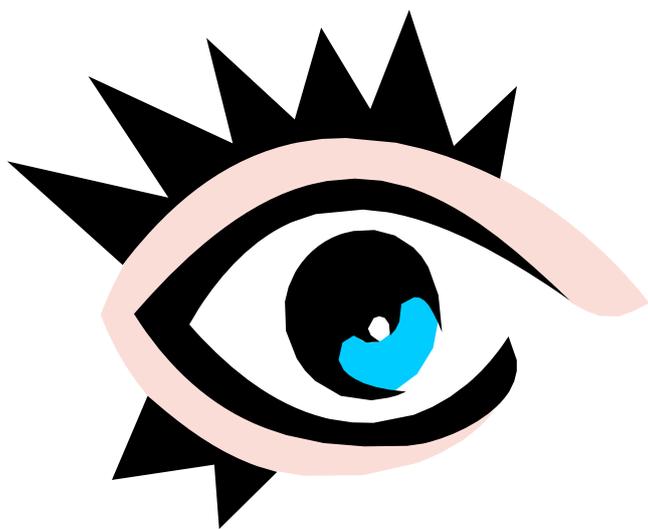
There are two ways to look at our fellow Jews. With a good eye or an evil eye. "He annoys me by praying too loud." "Yes, but consider that he is in the Beit Kineset praying. That's good." "My friend in class took my pencil and broke it." "She's in a good school and a good class: yours. That's good." He comes from a different country and his customs are strange." "Do you know how much he sacrificed to come here? He's a hero." "Imma, I'm hungry. Why isn't lunch ready yet?" "Three meals a day, seven days a week. Delicious, nutritious, and on time. That's great." Kinderlach, always look with the good eye. You will bring untold blessings to yourself, and all of Klal Yisrael.

והגדת לבנך

פרשת בלק

למות כמותם, כדבריו, 'תמות נפשי מות ישרים' (במדבר כ"ג, י'). הוא רצה להיות כמותם במותו, אך לא היה מוכן לחיות את חייו כפי שהם חיו.

"כיצד היה יכול לחשוב כך? מה עם ישירות המחשבה?" "ר' חיים עונה על שאלתך, חיים. המידות הרעות שבלעם עיוותו את תחושות האמת והישרות שלו. תאוותיו האישיות הפכו ל'תורתו' כביכול - לדרך חייו. כיצד יכול דבר כזה לקרות? מאחר שלא הפנים את ידיעותיו, ולא החדירם ללבו. הוא ידע בשכלו את האמת שבדברים, אך לא יישם אותה על עצמו. הידע שלו היה מנותק מלבו, מתאוותיו ומדרך חייו. הוא לא נהג בחייו שלו בישרות

ובאמת, מכיוון שזה היה מונע ממנו מלמלא את תאוותו לעושר ולכבוד. וזה מה שר' חיים מכנה 'חוסר התבוננות בדרכיו של אדם'. זהו אדם שלא חשב על מה שהוא עושה." "כיצד נוכל להימנע מלנהוג כך, אבא?"

"על האדם תמיד להתבונן במעשיו ולשאול את עצמו את השאלות הבאות: 'האם מעשי אמת? האם הם מתאימות למה שאני יודע? כאשר אני לומד מחכמת התורה, האם אני גם מיישם אותה? האם אני חי את חייו לפי האמת שלמדתי?' עליו תמיד לשאוף לחשוב על מה שהוא עושה, ושכל מעשיו יהיו בהתאם לאמת שביושר המחשבה. בלעם נכשל משום שמידותיו הרעות השחיתו אותו. ולפיכך, עלינו ללמוד ממנו לתקן את מידותינו. אם נשלוט ביצרנו, הם לא יפריעו לנו מלחיות את חייו לפי האמת. ואז נוכל לקחת את התורה שנלמד וליישם אותה בפעולותינו היום-יומיות." "תודה לך, אבא; הבהרת לי את הנושא המורכב הזה." "יהי רצון, חיים, שנזכה לחיות על פי האמת."

ילדים יקרים...

אביו של חיים נותן לנו את המפתח לחיי אמת. עלינו ללמוד תורה ולדעת את האמת. בלי לדעת מה נכון ומה לא נכון, לא נוכל אף פעם לעשות את הדבר הנכון. עלינו לעבוד על מידותינו ולתקן אותן כדי שלא יפריעו לנו להבין וליישם את האמת. תאוות בלתי-נשלטות משחיתות את האדם. הוא אינו יכול לעמוד בפניהן, גם כשהוא מבין שסיפוק תאוות אלה אינו דבר טוב. עלינו ליישם את האמת שאנו לומדים בחיי היום-יום. עלינו להתבונן במעשינו ולשאול את עצמנו: "האם זו האמת? האם מעשי מתאים למה שאני יודע כנכון וצודק, או האם הם סותרים אמת זאת?" בעזרת ה', נתקן את כל דרכינו ונחיה חיים ישרים, חיי אמת.

כוחה של העין

"ויקה בלק את בלעם ויעלהו במות בעל, וירא משם קצה העם" (במדבר כ"ב, מ"א). בלעם ראה רק חלק קטן מעם ישראל. אם הוא היה רואה יותר, התוצאות היו הרוות גורל. רק רחמיו המרובים של ה' מנעו אסון כבד. מה היה פשעו של בלעם? הרי הוא אף פעם לא הרים יד על עם ישראל, וגם לא חשב להרים יד, ובכל זאת בני ישראל הרגו אותו במלחמת מדיין. בעל ההעמק דבר אומר שחטאו היה שהוא הביט בישראל בעין רעה. היו לו מחשבות רעות ורגשות רעים עלינו. כוח עין הרע הוא כה חזק, שה' היה צריך לשנות את הטבע כדי להגן עלינו מפני עינו הרעה של בלעם.

כיצד זה שלמחשבות ניתן כוח רב כל כך? הרב חיים פרידלנדר זצ"ל מסביר שהמחשבות הן דבר רוחני לגמרי. הן אינן תלויות בעולם הגשמי בשום צורה. הן הביטוי הטהור ביותר של הנשמה, שגם היא רוחנית לגמרי. לכן יש להן כוח רב בעולמות העליונים: מחשבה טהורה עולה הישר אל כסא הכבוד, וה' בוחן אותה ומחליט אם היא ראויה לקיום. אם כן, הוא ממנה מלאכים שיוציאו אותה לפועל. באותה מידה, מחשבה רעה יכולה לעולל רעה רבה. לו עינו הרעה של בלעם היתה רואה את כלל ישראל כולו, ומקללת אותו, עם ישראל היה נפגע אנושות.

ילדים יקרים...

ישנן שתי דרכים להתבונן ביהודי: בעין טובה ובעין רעה. "הוא מעצבן אותי כשהוא מתפלל בקול רם." "אמנם כן, אך חשוב על כך שהוא נמצא בבית הכנסת, ושהוא מתפלל. זה טוב." "החברה שלי לקחה לי את העפרון ושברה אותו." "היא לומדת בבית ספר טוב ובכיתה טובה - הכיתה שלך - זה טוב." "הוא בא מארץ אחרת ומנהגיו מוזרים." "האם אתה יודע על מה הוא ויתר כדי לבוא לכאן? הוא גיבור." "אמא, אני רעב. למה ארוחת הצהריים עדיין לא מוכנה?" "שלוש ארוחות טעימות ומוזינות ביום, שבעה ימים בשבוע, מוכנות בזמן. נהדר." "ילדים יקרים, הביטו תמיד על אחרים בעין טובה, ובכך תביאו ברכה עצומה על עצמכם ועל כלל ישראל."

להתבונן במעשינו

"אבא, כיצד נוכל להבין את בלעם? הוא היה אדם מלא ניגודים!" "האם אתה יכול לתת לי דוגמה לניגודים כאלה, חיים?" "כן, אבא. בלעם היה נביא, שנבואתו היתה באותה דרגה כמו זו של משה רבינו. חז"ל אומרים שנאמר 'ולא קם נביא עוד בישראל כמשה' - אך בקרב העמים כן היה נביא בדרגתו: בלעם. ואולם דרגתו הנבואית של בלעם לא הניעה אותו לעשות מעשים טובים. הוא היה מוכן להשמיד את עמו הנבחר של ה' - גברים, נשים וטף. כיצד אדם בעל מעלות גדולות כל כך היה יכול לרצות לעשות דבר כה נורא?"

"שאלה מצויינת, חיים. ר' חיים שמואלביץ זצ"ל מתייחס לשאלה זו בספרו 'שיחות מוסר' (כ"ז, תשל"א). הוא מחריף את השאלה עוד יותר. בלעם סבר שהשקפת העולם שלו היא טובה, והוא אף לימד אותה לאחרים. המשנה (פרקי אבות ה', י"ט) מביאה שמידותיהם של תלמידי בלעם היו עין רעה, רוח גבוהה (גאוה) ונפש רחבה (תאוה). בלעם היה כה רשע שהוא לימד אחרים ללכת בדרכו הרעה."

"כמה חבל!"

"אני מסכים אתך. אך לבלעם היתה מעלה אחת. הוא ידע שטוב להיות אדם טוב. הוא ידע שהאבות הקדושים היו ישרים, וביקש